

Poučení o zručnosti hornické

Z německého originálu

Anleitung zu der Bergbaukunst nach ihrer Theorie und Ausübung nebst einer Abhandlung von den Grundsätzen der Berg-Kammeralwiissenschaft

Přeložil v roce 2011 RNDr Jiří Hlávka

V červnu 2012 vydalo nakladatelství Academia v Praze český překlad historické učebnice (skript), kterou napsal na popud Marie Terezie pro horní akademii v Banské Štiavnici rada dvorské komory Jejího Veličenstva v mincovních a horních záležitostech Christoph Traugott Delius. Na náklady erární pokladny v c. k. dvorské knihtiskárně ji ve Vídni ji v roce 1773 vytiskl knihtiskař Johann Thomas von Trattner.

Tato velice zdařilá historická učebnice (skripta) byla sepsána pro c. k. Horní akademii v Banské Štiavnici, která letos na podzim oslaví dvěstěpadesáté výročí své existence. Adepti studia byli tehdy rozděleni do třech různých tříd, v nichž absolvovali výuku teoretickou i praktickou.

Jedná se o velmi rozsáhlou učebnici, rozdělenou do čtyř částí. První se zabývá horským masivem, druhá hovoří o důlních dílech, třetí o úpravě rud na povrchu a část čtvrtá o horní ekonomice, to vše v 816 paragrafech. Samostatná část na závěr učebnice pojednává v 67 paragrafech o principech hornické kamerální vědy.

Autor překladu RNDr. Jiří Hlávka učebnici velice vhodně doplnil o část „Dodatky autora překladu.“ V ní sestavil nejprve životopisy významných horních osobností tehdejšího života a následně popisuje 26 významných hornických lokalit na území tehdejšího rakousko-uherska.

Stejně jako kniha Georga Agricoly „DE RE METALLICA LIBRI XII“, vydaná v roce 1556 u Jeronýma Frobenia v Basileji, která byla doplněna mědirytinami Basila Wefringera, je i tato učebnice doplněna technickými výkresy, vhodně doplňujícími texty. Z výkresů jsou patrné rozměry strojů, výdřevy, průběhů žil a dokonce i podrobné popisy ohňových, vodosloupcových, těžních a čerpacích strojů, včetně všech detailů.

Český překlad této učebnice z roku 1773 vydalo nakladatelství Academia se sídlem ve Vodičkově ulici 40, 110 01 v Praze, tel. 221 403 821 a lze ji pořídit za 1 200 Kč. Protože jsem realizoval dvě korektury, recenzi, doplnění poznámek recenzenta a vytvořil hornicko-český slovník, znám ji detailně a všem báňským nadšencům doporučuji si rozšířit odbornou knihovnu.

Jaroslav Jiskra